

I min artikel ”Ross' paradox” (*FT*, 2/07) föreslår jag ett sätt att komma tillrätta med denna paradox. Om detta mitt förslag eller, rättare sagt, sin egen vantolkning av mitt förslag, tycker Sven Danielsson inte (”Alf Ross igen”, *FT*, 2/08). Han skriver:

Enligt detta [dvs. PLs] sätt att resonera är det alltså så att om du bör posta brevet, så är det sant att *Du bör posta brevet eller förvarna om att du inte kommer att göra det* och sant att *Du bör posta brevet eller bränna det*. Men ingetdera bör jag säga ifall varken brännandet eller förvarnandet är tillåtna alternativ i den rådande situationen.

Det är lätt att föreställa sig en situation där detta inte låter särskilt rimligt. Det är lätt att tänka sig ett normsammanhang där den första disjunktiva föreskriften gäller, medan den senare inte gäller. Den senare bör du då inte utsäga eftersom den är falsk. Den förra finns det kanske skäl att vara lite försiktig med, därför att den tagen helt för sig kan ge vid handen att ursikten är ett tillåtet alternativ. (Så långt har nog Lindström rätt.) Men om det också är klart utsagt att du bör posta brevet, så står det väl klart att ursikten blir ett tillåtet, och till och med påbudet, alternativ bara om föreskriften att posta brevet bryts? (s. 4–5)

Vad Danielsson bokstavligen säger i det första av dessa stycken är inte alldeles rätt men inte heller alldeles fel. Men vad han säger, eller utgår från, i det andra stycket är alldeles galet. I den situation i vilken mitt lösningsförslag (i termer av principen om Maximal Relevant Information) skall, eller kan, tillämpas är det naturligtvis *inte* ”klart utsagt att du bör posta brevet” – hur Danielsson kunnat undgå att lägga märke till detta är inte lätt att förstå. (Och vad som gäller om du inte postar brevet är irrelevant; då är ju situationen en annan.)

Det är inte heller sant att, som Danielsson påstår, mitt uppslag, dvs. att tillämpa MRI på Ross' paradox, är ”en variant på något [...] som von Wright varit inne på. [...] Lindström nämner [von Wrights] uppslag”, fortsätter han, ”(utan att nämna von Wright) och efterlyser, tydligen utan större hopp, en utredning om när och varför tillåtelser ibland [”distribueras konjunktivt över disjunktioner”]” (nämligen när vi av upplysningen att (den disjunktiva) handlingen $a \vee b$ (a eller b) är tillåten drar

(tycker oss kunna dra) slutsatsen att såväl a som b är tillåten). Högst egendomligt: jag gör ju i själva verket, med rätt eller orätt, anspråk på att ha givit en sådan förklaring.

Jag har alltså inte knyckt något uppslag från von Wright. Men vad man möjligen kan beskylla mig för är att ha knyckt MRI från Paul Grice. Skälet till att jag inte nämnde Grice var att jag inte vet exakt vad han säger och dessutom att jag alldeles på egen hand kom att tänka på MRI (i ett annat sammanhang) någon gång i mitten av 60-talet, om jag minns rätt, och att tillämpa MRI på Ross' paradox och på det faktum att tillåtelser ibland "distribueras konjunktivt över disjunktioner" någon tid senare. Om Grice tillämpar MRI eller någon liknande idé på Ross' paradox etc. vet jag inte.

I min artikel använder jag beteckningen $O(a/S)$ (a är obligatorisk i S), där a är en handling och S en situation. Skälet var att det tycktes mig nödvändigt att givet a och S införa en (fiktiv) situation $S-a$ alldeles lik S förutom att a är omöjlig i $S-a$. Detta tror jag nu var ett misstag. Vad som i Priors paradox (dvs. vad jag kallat den starkare formen av Ross' paradox) är relevant är inte om det, givet att P inte postar brevet, är tillåtet att han bränner det, utan om det är tillåtet att han bränner brevet, punkt. I det följande skriver jag alltså nu $O(a)$ i stället för $O(a/S)$ och $T(a)$ (a är tillåten) för $T(a/S)$ eftersom den relevanta situationen är konstant.

Det går alltså, för att upprepa vad jag säger i min tidigare artikel, att förklara (i) varför det kan förefalla osäkert om

(1) Om $O(a)$, så $O(a \vee b)$

är allmängiltig eller inte, (ii) varför

(2) Om $O(a \vee b)$, så $T(b)$,

som tillsammans med (1) leder till Priors paradox, kan verka övertygande och (iii) varför vi ibland tycker oss kunna dra t.ex. slutsatsen $T(a)$ ur premissen $T(a \vee b)$. I fall (i) oscillerar vi mellan att (felaktigt) tillämpa och att inte tillämpa MRI på $O(a \vee b)$. I fall (ii) tillämpar vi MRI på $O(a \vee b)$ – om $O(a \vee b)$ härletts ur $O(a)$ är detta förstås inte korrekt – drar slutsatsen att $\neg O(a)$ – eftersom $O(a)$ i de relevanta fallen utgör ytterligare information jämfört med $O(a \vee b)$ – och kombinerar sedan denna slutsats med den giltiga principen

Om $O(a \vee b)$ och $\neg O(a)$, så $T(b)$.

I fall (iii) utgår vi från premissen $T(a \vee b)$ "tagen helt för sig" och drar i enlighet med MRI slutsatsen att $T(a)$ – eftersom $\neg T(a)$ tillsammans med $T(a \vee b)$ implicerar $T(b)$, som i de relevanta fallen utgör ytterligare information.

Det går alltså alldeles utmärkt att förstå (i) och (ii) utan att införa eller postulera något andra begrepp *obligatorisk*, som alltså satisfierar (2) men inte (1). Vi behöver heller inte, för att förklara (iii), anta att vi rör oss med ”två olika *fär*”. Och vi kan dessutom, till skillnad från Danielsson, bibehålla det ”klassiska” sambandet mellan *tillåten* och *obligatorisk*.